

Handläggare: Christina Egerbrandt
Tfn: 508 08 032

Kungsholmens stadsdelsnämnd
sammanträde 2006-06-19

**Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS
för personer över 65 år
Remiss från kommunstyrelsen**

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar på remissen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Kerstin Ohlsson
verksamhetschef

Bakgrund

Stadsledningskontoret, Valfärd- och utbildningsavdelningen, har omarbetat och reviderat det dokument som tidigare hette "Riktlinjer för prövning av bistånd mm i äldreomsorgen" från 2001. Det nya dokumentet heter "Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS för personer över 65 år" och har sänts ut på remiss till samtliga stadsdelsnämnder.

Förvaltningens synpunkter

Biståndshandläggarna upplever ofta en vilshenhet i sitt arbete med att handlägga och bedöma insatser. Det saknas tydliga riktlinjer som gäller generellt och från vilka avsteg kan göras i förekommande fall utifrån den individuella behovsbedömningen. Förvaltningen välkomnar en översyn av riktlinjer för handläggning och prövning av beslut inom äldreomsorgen.

DNR 505-329-06

SID 2 (5)

Det föreslagna dokumentet är dock enligt förvaltningen inte ett dokument som löser problemen. Det är en kombination av riktlinjer för handläggning och dokumentation, äldreomsorgsplanen och riktlinjer för bedömningar av behov av bistånd. Att blanda dessa skapar en förvirring, särskilt som avsnitten om handläggning och dokumentation (kap 3–4) endast utgör ett komplement till huvuddokumentet ”Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten” (Beslut i KS 2001). Om det senare har så stora brister att det behöver kompletteras på detta omfattande sätt, vore det bättre att omarbete det gamla dokumentet i stället för att som nu skapa ett kompletteringsdokument. Till dessa dokument ska även läggas ”Tillämpningsanvisningar för handläggning vid kundvalsmodell med omsorgspeng inom äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade” där vissa omständigheter regleras som rör hemtjänsten. Att ha tre dokument som överlappar varandra skapar både förvirring och blir tungarbetat för handläggarna.

Det föreslagna dokumentet innehåller, liksom det tidigare, en blandning av stora svepande formuleringar och formuleringar kring detaljer. Detta är enligt förvaltningen mindre bra och visar på att syftet med dokumentet är oklart.

Förvaltningen anser att huvuddokumentet ”Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten” ska vara det dokument som rent formellt styr handläggning och dokumentation och detta bör då kompletteras med de avsnitt som saknas. Är det inte görligt så bör ett sådant dokument skapas särskilt för äldreomsorgen. Idag gäller det för all handläggning inom socialtjänsten. Därtill ska finnas ett dokument med riktlinjer för prövning av bistånd inom äldreomsorgen. Ett dokument som enbart reglerar innehållet i insatserna. I detta dokument ska regleras grunder för bistånd, intervaller (t ex för städning) och omfattning. Detta skulle ge biståndshandläggarna stöd i deras arbete och bidra till en likvärdig bedömning i hela staden. Till detta kommer Äldreomsorgsplanen som är ett långsiktigt styrdokument som reglerar verksamhetens inriktning. På så sätt får vi tre tydliga dokument med tre olika syften vilket skulle underlätta för biståndshandläggarna.

Om man ändå väljer att behålla kap 3-4 har vi följande frågor och synpunkter:

Avser riktlinjerna endast biståndshandläggningen, eftersom den är väldigt inriktad på handläggning och dokumentation före beslut och verkställighet? (Det enda moment som nämns av utförardokumentationen är genomförandeplaner, vilket endast är en liten del av dokumentationen under utförandet.) I så fall borde man uttrycka detta klart och hänvisa till stadens riktlinjer för utförarnas dokumentation.

DNR 505-329-06

SID 3 (5)

Om beslutets innehåll står det i förslaget att det för den enskildes kännedom ska framgå inom vilken tidsintervall de beviljade insatserna beräknas kunna utföras. I ”Tillämpningsanvisningar för handläggning vid kundvalsmodell med omsorgspeng inom äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade” framgår att ”Biståndshandläggarens bedömning av tiden är ett medel för att bestämma en ersättningsnivå och inte en reglering av den tid utföraren skall lägga ner på uppdraget.” Alla dokument som biståndshandläggarna ska rätta sig efter måste ha en samstämmighet och inte som i det nämnda exemplet stå i motsats till varandra.

De flesta moment i handläggningen behandlas i kap 3-4. Två viktiga moment behandlas inte, nämligen utredningens utformning och regler om kommunikering och överklagande. Dessa moment är väsentliga för den enskildes rättssäkerhet och medinflytande och det är svårt att förstå varför just dessa uteslutits. Även detta kan skapa förvirring.

Avsnittet om bedömning av ansökningar är i stort sett bra (kap 5–8). Vi har dock några synpunkter:

Vissa insatser i förslagen form kan innebära en ökad kostnad jämfört med idag i vissa stadsdelar, t ex städning varannan vecka och hjälp med fönsterputs? Flera stadsdelar beviljar i dagsläget städning var tredje vecka om inte den individuella bedömningen ger ett annat intervall.

Under punkten om inköp, andra meningen, bör enligt förvaltningen ändras till ”Om inte särskilda skäl föreligger är det skäligt att inköp av dagligvaror sker en till två gånger per vecka”. En gång per vecka är oftast för lite med tanke på färskvaror.

Även när det gäller promenader och utevistelse vore det bra med ett riktmarke för vad som anses skäligt, lika väl som frekvens på städning anges.

Krav för dagverksamhet är att demensutredning ska ha initierats. Detta krav är alltför kategoriskt, eftersom det finns dementa personer, som skulle ha behov av dagvård men vägrar medverka i en demensutredning.

Svepande formuleringar som ”så långt som möjligt” är svåra att hantera i den praktiska vardagen och bör undvikas i denna typ av dokument.

Bedömningen för att beviljas servicehuslägenhet är tydligare i nuvarande riktlinjer. I förslaget framgår inte riktigt klart att man ska ha behov av omvårdnadsinsatser för att få plats i servicehus. Riktlinjerna är för vaga och otydliga och ger stort utrymme för godtycke. Förtydligande behövs vilka kriterier som ska gälla.

I förslaget till riktlinjerna avspeglas delvis att befolkningen numera är mera rörlig och reser. Hemtjänst i annan kommun och ansökan om boende över kommungränser behandlas. Dock finns det ett antal situationer som inte är ovanliga och som inte berörs; ansökan om hemtjänst i annat land (t ex på Åland), ledsagning vid semesterresa utomlands och vilka rättigheter inom sjukvård och socialtjänst en medborgare från annat EU-land har i Sverige. Det vore bra med ett klargörande på dessa punkter.

Punkten 8.1 om personer över 65 år som omfattas av LSS:

I andra stycket står ”Vissa stadsdelsnämnder har en organisation som medför att personer med LSS-insatser flyttas till äldreomsorgens verksamhetsområde från 65 år. En flytt till äldreomsorgens verksamhetsområde kan ske tidigast från den dag den enskilde fyller 65 år, då olika avgiftsregler gäller för den som är under respektive över 65 år”. Förvaltningen föreslår att rubriken ändras till ”Personer som omfattas av LSS *eller SoL*” samt i andra styckets första och andra rad ”personer med LSS-insatser eller insatser enligt SoL”. Det är personer med Sol-insatser som betalar avgift och olika avgiftsregler tillämpas beroende på om man är under eller över 65 år. Därför gäller ovanstående personer med Sol-insatser. LSS-insatserna är avgiftsfria.

SoL-insatser där riktlinjer saknas för äldre:

Kontaktperson enligt SoL:

Om person, som inte tillhör personkrets enligt LSS, före fyllda 65 år *har haft kontaktperson beviljat* och ansöker om fortsatt bistånd till kontaktperson - kan den insatsen beviljas eller inte? Om inte bör personen i god tid före 65-årsdagen informeras om detta.

Om personen är över 65 år och *inte har haft kontaktperson tidigare* och inte omfattas av LSS - hur ska dessa ansökningar bedömas?

Hemtjänst i assistansliknande form enligt SoL:

Denna insats förekommer ibland för personer under 65 år som behöver kontinuitet och har svårt med olika personal från den vanliga hemtjänsten. Denna insats tas inte upp alls i riktlinjerna för personer över 65 år. Det är viktigt att veta om insatsen får fortsätta efter fyllda 65 år. Om inte, bör personen i god tid innan informeras av sin handläggare på enheten för funktionshindrade att insatsen upphör vid fyllda 65 år.

Övrigt

Vidare anser förvaltningen att staden bör skapa ett heltäckande system för olika riktlinjer och andra liknande dokument och gärna med ett enhetligt utseende. Ett system med numrering (år och löpnummer) och där det tydligt framgår vilket dokument som är aktuellt och vilket tidigare dokument

DNR 505-329-06

SID 5 (5)

det ersatt, skulle förenkla sökandet och ge en större säkerhet om vilket dokument som gäller vid den aktuella tidpunkten (jämför t ex socialstyrelsens eller arbetsmiljöverkets system för författningar).

Bilaga:

Remiss från kommunstyrelsen